

Informace z kontrolní akce č. 08/28

Majetek státu a prostředky státního rozpočtu v kapitole *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2008 pod číslem 08/28. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit plnění povinností Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako správce kapitoly státního rozpočtu a zřizovatele ve vztahu k vybraným příspěvkovým organizacím a hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky u těchto vybraných příspěvkových organizací.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; Konzervatoř Jana Deyla a střední škola pro zrakově postižené, Praha 1, Maltézské nám. 14; Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy; Škola Jaroslava Ježka, Mateřská škola, základní škola a praktická škola pro zrakově postižené¹, Praha 1, Loretánská 19 a 17; Zařízení pro děti-cizince, diagnostický ústav, dětský domov se školou, výchovný ústav, středisko výchovné péče, základní škola a praktická škola, Praha 5, Radlická 30.

Kontrolovaným obdobím byl rok 2007 včetně souvisejících období. Kontrola byla prováděna v období od září 2008 do února 2009.

I. Úvod

1. Charakteristika kontrolovaných osob

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Dle tohoto zákona je MŠMT ústředním orgánem státní správy pro předškolní a školská zařízení, základní školy, střední školy a vysoké školy, pro vědní politiku, výzkum a vývoj, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, pro vědecké hodnosti, pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku a sportovní reprezentaci státu. Výkon státní správy ve školství řídí MŠMT v rozsahu stanoveném zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). MŠMT na základě školského zákona zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo státní příspěvkové organizace.

MŠMT jako zřizovatel příspěvkových organizací (dále jen „PO“) a správce kapitoly státního rozpočtu 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* je povinno plnit povinnosti vyplývající především ze zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a ze zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

¹ Dne 28. února 2008 byla provedena změna názvu na: Škola Jaroslava Ježka, Mateřská škola, základní škola, praktická škola a základní umělecká škola pro zrakově postižené.

Kontrolou bylo prověřováno hospodaření vybraných PO v působnosti MŠMT:

- **Konzervatoř Jana Deyla a střední škola pro zrakově postižené** (dále jen „KJD“), která byla jako PO zřízena v roce 1995 za účelem poskytování výuky v oborech hudba, zpěv a ladění klavíru, a to i pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami.
- **Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** (dále jen „NIDM“), který působí pod stávajícím názvem od roku 2005. Zaměřuje se na problematiku zájmového vzdělávání a na činnost školských zařízení v této oblasti, zajišťuje metodickou a organizační podporu práce s dětmi a mládeží a další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- **Škola Jaroslava Ježka, Mateřská škola, základní škola a praktická škola pro zrakově postižené** (dále jen „ŠJJ“), která působí pod stávajícím názvem od roku 1997. Poskytuje vzdělání dětem se zdravotním postižením v mateřské škole pro zrakově postižené, základní vzdělání žákům se zdravotním postižením v základní škole pro zrakově postižené a v základní škole praktické a studentům se zdravotním postižením v praktické škole pro zrakově postižené.
- **Zařízení pro děti-cizince, diagnostický ústav, dětský domov se školou, výchovný ústav, středisko výchovné péče, základní škola a praktická škola** (dále jen „ZDC“) působí pod stávajícím názvem od roku 2006 a bylo zřízeno za účelem zajišťovat nezletilým osobám, a to zpravidla ve věku od 2 do 18 let, na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo ochranné výchově či o předběžném opatření náhradní výchovnou péči v zájmu jejich zdravého vývoje a poskytovat jim řádnou výchovu a vzdělávání.

2. Základní ekonomické charakteristiky PO k 31. prosinci 2007

Přehled aktiv a pasiv k 31. prosinci 2007 jednotlivých kontrolovaných PO MŠMT je uveden v tabulce č. 1:

Tabulka č. 1 – Přehled aktiv a pasiv k 31. prosinci 2007 (v tis. Kč)

	KJD	NIDM	ŠJJ	ZDC	CELKEM
Stálá aktiva	64 442,50	95 461,33	58 784,45	148 840,99	367 529,27
Oběžná aktiva	7 650,87	172 827,83	2 667,50	13 443,58	196 589,78
Aktiva celkem	72 093,37	268 289,16	61 451,95	162 284,57	564 119,05
Vlastní zdroje	69 204,10	262 764,35	60 051,62	155 823,41	547 843,48
Cizí zdroje	2 889,27	5 524,80	1 400,33	6 461,18	16 275,58
Pasiva celkem	72 093,37	268 289,15	61 451,95	162 284,59	564 119,06

Zdroj: výkazy rozvaha PO k 31. prosinci 2007.

Přehled nákladů a výnosů za rok 2007 jednotlivých kontrolovaných PO MŠMT je uveden v tabulce č. 2:

Tabulka č. 2 – Náklady a výnosy za rok 2007 (v tis. Kč)

	KJD	NIDM	ŠJJ	ZDC	CELKEM
Náklady	38 112,65	128 388,70	29 501,37	41 906,02	237 908,74
Výnosy	38 146,60	131 228,54	29 623,21	45 566,00	244 564,35
Hospodářský výsledek	33,95	2 839,84	121,84	3 659,98	

Zdroj: výkazy zisků a ztrát PO k 31. prosinci 2007.

V tabulce č. 3 je uveden kontrolovaný objem peněžních prostředků u jednotlivých PO.

Tabulka č. 3 – Kontrolovaný objem u PO za rok 2007 (v tis. Kč)

	KJD	NIDM	ŠJJ	ZDC	CELKEM
Majetek	56 409,28	146 000,00	12 727,63	162 284,57	377 421,48
Vlastní zdroje	1 328,22	23 841,00	4 993,11	151 652,06	181 814,39
Závazky	1 850,47	3 543,00	43 753,11	5 870,74	55 017,32
Náklady	26 228,00	23 092,00	15 038,59	21 747,63	86 106,22
Výnosy	770,00	3 712,00	19 239,97	856,63	24 578,60

Zdroj: účetní doklady jednotlivých PO.

3. Příspěvky na provoz ze státního rozpočtu a dotace na financování programů a akcí poskytnuté MŠMT kontrolovaným PO v roce 2007

Objem peněžních prostředků státního rozpočtu poskytnutý kapitole 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* na rok 2007 včetně stanovených ukazatelů státního rozpočtu byl určen zákonem č. 622/2006 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2007.

MŠMT jako zřizovatel poskytuje PO ze své rozpočtové kapitoly peněžní prostředky jako příspěvek na provoz ze státního rozpočtu (dále jen „příspěvek na provoz“) a dotace na financování programů a akcí evidovaných v informačním systému programového financování (dále jen „dotace ISPROFIN“).

Příspěvek na provoz je školám a školským zařízením zřizovaným MŠMT² poskytován v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb.

MŠMT jako správce rozpočtové kapitoly vydalo pro organizace typu škola a školské zařízení *Pravidla rozpisu rozpočtu přímo řízených organizací – právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení zřizovaných ministerstvem pro rok 2007*, dle kterých byla výše příspěvku na provoz pro tyto organizace stanovena na základě údajů vykázaných jednotlivými školami a školskými zařízeními v návaznosti na soustavu normativů, kterou pro rok 2007 vyhlásilo MŠMT.

Pro ostatní přímo řízené organizace MŠMT vydalo *Pravidla rozpisu rozpočtu běžných výdajů pro ostatní přímo řízené organizace na rok 2007*, dle kterých byl příspěvek na provoz pro ostatní přímo řízené organizace³ poskytnut na základě návrhu rozpočtu běžných výdajů organizace, jenž byl následně MŠMT vyhodnocen a schválen.

Přímo řízené organizace MŠMT měly možnost čerpat dotace ISPROFIN v rámci programu 233 110 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny státních škol a školských zařízení*. V programu jsou realizovány akce převážně stavebního charakteru, povahy novostaveb, rekonstrukcí, modernizací a souvisejících oprav, dále nákupy objektů, které jako speciální zařízení pro děti předškolního a školního věku slouží pro zajištění výuky, stravování a ubytování.

Ostatní přímo řízené organizace MŠMT mohly v roce 2007 čerpat dotace ISPROFIN v rámci programu 233 010 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení MŠMT* (dále jen „program ISPROFIN 233 010“). Pomocí tohoto programu je financována

² KJD, ŠJJ a ZDC.

³ NIDM.

reprodukce majetku organizačních složek státu, tj. zřizovatele a České školní inspekce a příspěvkových organizací zřízených MŠMT.

V tabulce č. 4 je uveden objem peněžních prostředků kontrolovaných u MŠMT.

Tabulka č. 4 – Objem peněžních prostředků kontrolovaných u MŠMT (v tis. Kč)

	KJD	NIDM	ŠJJ	ZDC	CELKEM
Příspěvky na provoz	34 907,00	46 063,00	24 391,50	43 433,00	148 794,50
Dotace ISPROFIN	0,00	9 031,00	5 959,93	63 834,52	78 825,45

Zdroj: předložené doklady MŠMT (oznámení o výši stanoveného příspěvku, pokyny k otevření limitů, rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu apod.).

Poznámka: Všechny právní předpisy uváděné v tomto dokumentu jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. MŠMT

1.1 Stanovení výše příspěvku na provoz v roce 2007

Výši příspěvku na provoz stanovovalo MŠMT bez toho, že by byly při určování jeho výše posuzovány a schvalovány odpisové plány řízených PO. V důsledku toho mohou mj. vznikat situace, kdy PO odpisový plán vůbec nezpracuje (ZDC) a organizace v rozporu s § 28 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, majetek neodpisuje.

1.2 Veřejnosprávní kontrola zřizovatele

V roce 2007 provedlo MŠMT veřejnosprávní kontrolu pouze u KJD. U ostatních kontrolovaných PO byla veřejnosprávní kontrola zřizovatelem realizována v jiných letech, a to i přes tu skutečnost, že u nich v souladu s § 29 odst. 5 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), měla nahrazovat funkci útvaru interního auditu. Útvar interního auditu u kontrolovaných PO nebyl v kontrolovaném období zřízen, s výjimkou NIDM. V závěrečném účtu kapitoly 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* MŠMT za rok 2006 k výsledkům veřejnosprávní kontroly provedené u ZDC v roce 2006 uvádí, že u této organizace byly zjištěny závažné nedostatky, které vedly k podání trestního oznámení Policii ČR, a zároveň konstatuje, že byla provedena rekonstrukce účetnictví a přijata personální opatření. Přesto MŠMT následnou veřejnosprávní kontrolu u ZDC neprovedlo.

1.3 Ostatní zjištění

MŠMT v roce 2000 v souladu s usnesením vlády č. 737 ze dne 19. července 2000 ve znění usnesení vlády č. 985 ze dne 4. října 2000 poskytlo z rozpočtové kapitoly 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* peněžní prostředky NIDM ve výši 19 900 tis. Kč na krytí výdajů na schválené projekty v rámci akčního programu Společenství *Mládež* a na činnost České národní agentury *Mládež*, a to do doby, než budou v plném objemu k dispozici prostředky Evropské unie. Program *Mládež* byl přijat rozhodnutím Evropského parlamentu a Evropské rady č. 1031/2000/ES a Česká republika se účastní tohoto programu na základě rozhodnutí Rady přidružení EU-ČR č. 3/2000 ze dne 16. října 2000.

Peněžní prostředky poskytnuté MŠMT byly určeny k samostatnému zúčtování. V období let 2001 až 2008 však nebylo ze strany MŠMT žádáno o zúčtování, příp. vrácení těchto peněžních prostředků, a to i přes tu skutečnost, že v roce 2001 byla provedena veřejnosprávní kontrola, která konstatovala neprovedení finančního zúčtování uvedených prostředků.

2. Příspěvkové organizace

2.1 KJD

2.1.1 Vnitřní kontrolní a účetní systém

Vnitřní kontrolní systém KJD nebyl nastaven plně v souladu s ustanovením § 26 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., neboť vedoucí orgánu veřejné správy pověřil funkcí příkazce operací i zaměstnance, kteří nejsou vedoucími zaměstnanci.

Účetní systém byl nastaven tak, že umožnil vykázat u některých účtů jiné konečné zůstatky v účetních knihách, než jaké byly uvedeny v účetní závěrce k 31. prosinci 2007.

KJD tak nepostupovala v souladu s ustanovením § 5 a § 6 vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

Účtový rozvrh nebyl sestaven v celém rozsahu účtů účetní závěrky tak, aby obsahoval všechny účty potřebné k zaúčtování všech účetních případů, jak to požaduje § 14 zákona č. 563/1991 Sb.

KJD v některých případech v účtovém rozvrhu určila obsah jednotlivých účtů v rozporu s prováděcími právními předpisy k zákonu č. 563/1991 Sb. a v důsledku této skutečnosti v účetní závěrce vykazovala na některých účtech jiné skutečnosti, než jsou stanoveny:

- potraviny pro školní jídelnu byly v účetní závěrce vykazovány nesprávně v rámci účtu *Zboží na skladě*, a ne na účtu *Materiál na skladě*,
- konečný zůstatek bankovního účtu rezervního fondu byl v účetní závěrce nesprávně vykazován v rámci účtu *Fond kulturních a sociálních potřeb*.

Odpisový plán pro movité věci byl v KJD stanoven tak, že jednotná roční odpisová sazba je 12 % z pořizovací ceny. Tato jednotná sazba však neodpovídá skutečnému opotřebení některých movitých věcí s ohledem na dobu jejich použitelnosti v účetní jednotce. V důsledku této skutečnosti byly zjištěny v používání movité věci, které byly již dříve odepsány, u některých movitých věcí byly zúčtovány za rok odpisy ve vyšší částce, než jaká by odpovídala sazbě dle odpisového plánu, některé movité věci nebyly odpisovány vůbec. Tyto skutečnosti ovlivňují výši nákladů vykázaných za jednotlivá účetní období, a mají tak vliv na vyčíslený hospodářský výsledek.

Na základě mandátní smlouvy pověřila KJD fyzickou osobu správou nemovitostí v katastrálním území Brozany nad Ohří (viz bod 2.1.2) a správou obytného domu a pozemku (viz bod 2.1.2), které nabyla jako jediný dědic ze závěti v roce 1998. O výběru nájemného, výdajích na správu a souvisejících platbách včetně vyúčtování vedla fyzická osoba v kontrolovaném období evidenci příjmů a výdajů v peněžním deníku, který ročně předkládala KJD.

2.1.2 Majetek a závazky

Při účtování majetku a závazků nepostupovala KJD v souladu s § 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. a neúčtovala některé účetní případy ke dni uskutečnění účetního případu:

- pozemek o výměře 315 m² v pořizovací ceně 572,99 tis. Kč a budovu (obytný dům) v pořizovací ceně 2 813,40 tis. Kč, k nimž získala příslušnost hospodaření v roce 1998, zaúčtovala do svého účetnictví až v roce 2007,
- zařazení majetkových složek pořízených v předcházejících účetních obdobích v celkové pořizovací ceně 744,77 tis. Kč do přírůstku aktiv zaúčtovala také až v roce 2007.

Při účtování majetku a závazků KJD nepostupovala v souladu s § 8 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb. a v důsledku toho její účetnictví nebylo správné, neboť:

- majetek v celkové hodnotě 1 146,20 tis. Kč nesprávně zaúčtovala a vykazovala v položce rozvahy *Drobný dlouhodobý hmotný majetek*, a ne v rámci položky *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí*,
- software na zpracování mezd v hodnotě 14,64 tis. Kč nesprávně vykazovala v položce rozvahy *Drobný dlouhodobý hmotný majetek*, a ne v rámci položky *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek*,
- do ocenění budovy (obytného domu) zahrнула kromě ocenění budovy podle znaleckého posudku také prodaný pozemek v odhadní ceně 167,35 tis. Kč a cenu trvalých porostů ve výši 8,28 tis. Kč,
- při provádění opravy účetních zápisů v souvislosti s rozdělením ceny budov a pozemků, které do roku 2007 vykazovala v účetní závěrce souhrnně na účtu *Stavby*, provedla u dvou budov rozdělení tak, že jsou na tomto účtu v účetní závěrce od roku 2007 vykazovány pouze v hodnotě provedeného technického zhodnocení,
- neprováděla odpisování některého movitého majetku v celkové pořizovací ceně 2 193,37 tis. Kč.

KJD nepostupovala v souladu s § 8 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb. a v důsledku toho nebylo její účetnictví úplné, neboť neúčtovala o:

- trvalých travních porostech o výměře 2 837 m², lesních pozemcích o výměře 3 147 m², vodních plochách o výměře 1 953 m², orné půdě o výměře 4 586 m², ostatních plochách o výměře 3 781 m² a o pozemcích ve zjednodušené evidenci o výměře 283 198 m² – vše v katastrálním území Brozany nad Ohří –, ke kterým má podle údajů zapsaných v katastru nemovitostí příslušnost hospodaření v rozsahu id. 1/2,
- drobném nehmotném majetku v celkové výši 32,7 tis. Kč,
- pohledávkách za zaměstnanci při poskytování půjček z *Fondu kulturních a sociálních služeb* ve výši 376,40 tis. Kč,
- pohledávkách z poskytnutých záloh za spotřebu elektrické energie a vodné a stočné ve výši 193,11 tis. Kč,

a nevykazovala tato aktiva v účetní závěrce k 31. prosinci 2007.

2.1.3 Inventarizace majetku a závazků k 31. prosinci 2007

KJD k ověření a prokázání hodnot vykázaných v účetní závěrce na účtech *Pozemky*, *Stavby* a *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* zpracovala „inventární seznamy“ na volných listech, které obsahovaly specifikaci jednotlivých složek tohoto majetku seříděných dle místa, kde se tento majetek nachází, příp. podle odpovědných osob, ale ne dle

jednotlivých druhů majetku tak, aby bylo možné provést srovnání s hodnotami vykazovanými na jednotlivých účtech v účetnictví a prokázat tak tyto zůstatky.

KJD při inventarizaci majetku a závazků nepostupovala v souladu s § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb., neboť nezjistila, že:

- existují výše uvedené skutečnosti (viz bod 2.1.2) vedoucí k neúplnosti a nesprávnosti účetnictví,
- konečný zůstatek účtu *Zboží na skladě* ve výši -48,62 tis. Kč neodpovídal skutečnosti zjištěné fyzickou inventurou,
- inventurní soupis majetku ve výši pořizovací ceny 930,41 tis. Kč nebyl opatřen podpisovým záznamem osoby odpovědné za provedení inventarizace.

2.1.4 Fondy

KJD v rozporu se stanovenými účetními metodami účtovala na účtu *Fond oběžných aktiv* za účetní období přírůstky a úbytky souvztačně tak, jak účtovala o potravinách pro školní jídelnu. V důsledku této skutečnosti stav na účtu *Fond oběžných aktiv* v účetní závěrce k 31. prosinci 2007 neposkytuje informaci o zdroji krytí oběžných aktiv, ale údaj o konečném zůstatku zásob potravin pro školní jídelnu k datu účetní závěrky.

KJD neúčtovala v souvislosti s účtováním o odpisech také o tvorbě fondu reprodukce majetku v souladu s § 58 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb., a to ve výši 1 979,29 tis. Kč.

2.1.5 Náklady a výnosy

KJD nepostupovala v souladu s § 23 odst. 1 vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že vykázala v účetní závěrce za rok 2007 náklady ve výši 61,31 tis. Kč nesprávně jako náklady hospodářské činnosti, přestože byly vynaloženy v rámci její hlavní činnosti, a v této výši ovlivnila hospodářský výsledek vyčíslený v hlavní činnosti.

Hodnota spotřebovaných zásob vykazovaná v účetní závěrce na účtu 501 – *Spotřeba materiálu* neodpovídala skutečnosti, a to v důsledku nesprávné aplikace metody B účtování zásob v účetní jednotce. Vykazovaná hodnota byla podhodnocena o 9,98 tis. Kč.

O výnosech a nákladech souvisejících s nemovitostmi, které má ve správě pověřená fyzická osoba, KJD v rozporu se zákonem č. 563/1991 Sb. neúčtovala jednotlivě, ale v souhrnu za celý rok, a to formou vzájemného zúčtování. Kladný rozdíl mezi příjmy a výdaji ve výši 1 030 676,41 Kč KJD zúčtovala v rozporu s § 57 zákona č. 218/2000 Sb. přímo ve prospěch účtu rezervního fondu. V důsledku těchto postupů neúčtovala o nákladech a výnosech, a nevykázala tak z této činnosti ani hospodářský výsledek za příslušné účetní období. Za rok 2007 byly výdaje dle podkladů evidence v peněžním deníku vyčísleny ve výši 962,63 tis. Kč a příjmy ve výši 1 993,31 tis. Kč.

2.2 NIDM

2.2.1 Vnitřní kontrolní systém

Od doby vzniku v roce 2005 až do 30. června 2007 neměl NIDM zřízen samostatný útvar interního auditu. Tento útvar byl zřízen k 1. červenci 2007.

2.2.2 Majetek

NIDM nepostupoval v souladu s § 14 odst. 7 zákona č. 219/2000 Sb., neboť uzavřel smlouvu o pronájmu nebytového prostoru – garáže – a smlouvu o pronájmu nebytového prostoru o rozloze 30,74 m², u kterých NIDM neprokázal existenci předchozího písemného rozhodnutí vedoucího organizace (popřípadě jím písemně pověřeného jiného vedoucího zaměstnance) o nepotřebnosti.

NIDM nepostupoval v souladu s § 27 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb. tím, že u dočasně nepotřebného majetku – nebytového prostoru garáže – sjednal ve smlouvě v roce 2006 dobu užívání delší 8 let pro jednoho uživatele, a zároveň tím, že ve smlouvě nesjednal možnost ukončit užívací vztah výpovědí a odstoupením od smlouvy, pokud přestanou být plněny podmínky podle § 27 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.

Při uzavírání obou výše uvedených smluv postupoval NIDM v rozporu s § 27 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb., neboť sjednal bezúplatné užívání věci – části pozemku v katastrálním území Vršovice – s osobou, která se zabývá podnikáním.

NIDM nepostupoval v souladu s § 3 zákona č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, protože ve smlouvě o pronájmu nebytového prostoru o rozloze 30,74 m² neuvedl účel nájmu, kterým je podnikání nájemce, a zároveň ve smlouvě neuvedl údaj o předmětu podnikání.

V případě úplatného převodu lyžařského vleku v roce 2006 a tří osobních automobilů v roce 2007 NIDM nedodržel ustanovení § 14 odst. 7 zákona č. 219/2000 Sb. tím, že převedl tento majetek do vlastnictví třetích osob bez předchozího písemného rozhodnutí o jeho nepotřebnosti. U lyžařského vleku neprovedl NIDM širší nabídku převodu majetku dle § 19 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb. a současně neprokázal, že při úplatném převodu sjednal v souladu s § 22 zákona č. 219/2000 Sb. cenu v daném místě a čase obvyklou.

2.2.3 Inventarizace majetku a závazků k 31. prosinci 2007

NIDM nepostupoval v souladu s § 29 zákona č. 563/1991 Sb., jelikož neprovedl inventarizaci majetku v celém rozsahu. Nezjistil tak skutečný stav majetku k 31. prosinci 2007, resp. k 31. prosinci 2006, neboť:

- nepředložil inventurní soupisy za provoz Tatranská Štrba a neinventarizoval 66 pozemků o celkové výměře 64 129 m² v hodnotě 941,67 tis. Kč, přestože tyto pozemky vedl v účetnictví,
- neinventarizoval také 14 pozemků o celkové výměře 9 466 m², které jsou vedeny v katastru nemovitostí s příslušností hospodaření pro NIDM. Tyto pozemky NIDM nevedl v účetnictví a nevykázal je ani v účetní závěrce.

Zmíněné inventarizační rozdíly NIDM nezjistil a do období roku 2007 je nezúčtoval. Účetnictví za uvedené účetní období je proto neúplné.

2.2.4 Fondy

NIDM nepostupoval v souladu s § 57 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb., neboť snížil fond oběžných aktiv v pasivech o částku 810,96 tis. Kč a o stejnou částku zvýšil rezervní fond,

přestože se stav majetku majícího povahu zásob, pohledávek a finančního majetku po 2 roky podstatněji měnil.

2.2.5 Náklady

V rozporu s § 3 zákona č. 563/1991 Sb. NIDM účtoval účetní případy související s prodejem lyžařského vleku až v účetním období 2007, a ne ke dni uskutečnění účetního případu v roce 2006. Tím ovlivnil náklady roku 2007 ve výši zůstatkové ceny prodaného majetku 155,69 tis. Kč a touto skutečností byl ovlivněn vyčíslený hospodářský výsledek v roce 2007.

2.2.6 Ostatní zjištění

Peněžní prostředky poskytnuté NIMD v roce 2000 v souladu s usnesením vlády č. 737 ze dne 19. července 2000 ve znění usnesení vlády č. 985 ze dne 4. října 2000 z rozpočtové kapitoly *Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* na krytí výdajů na schválené projekty a na činnost Národní agentury Mládež do doby, než budou v plném objemu k dispozici prostředky Evropské unie, které byly MŠMT určeny k samostatnému zúčtování, nebyly do doby ukončení kontroly zúčtovány, ale vykazovány ve výši 19 900 tis. Kč na účtu *Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let*.

2.2.7 Porušení rozpočtové kázně

NIDM tím, že v rámci programu ISPROFIN 233 010 ev. č. 233 014 0059 na akci *NIDM – Reko kuchyně a podkroví, školící středisko Tatranská Štrba* čerpal z investičního účtu u ČNB peněžní prostředky ve výši 15 899,48 Kč a z neinvestičního účtu u ČNB peněžní prostředky ve výši 21 723 Kč a neprokázal, jak byly tyto peněžní prostředky použity, neoprávněně použil peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 37 622,48 Kč, a porušil tak rozpočtovou kázeň podle § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb.

2.3 ŠJJ

2.3.1 Inventarizace majetku a závazků k 31. prosinci 2007

Při provedení inventarizace k 31. prosinci 2007 nepostupovala ŠJJ v souladu s § 30 zákona č. 563/1991 Sb., neboť žádný z předložených inventurních soupisů majetku neobsahoval povinné náležitosti dle § 30 zákona č. 563/1991 Sb. Inventurní soupisy neobsahovaly jednoznačné určení majetku a nebyly opatřeny podpisovým záznamem osob odpovědných za provedení inventarizace a osob odpovědných za zjištěné skutečnosti.

2.3.2 Náklady, výnosy a závazky

V roce 2007 poskytovala ŠJJ kromě jiného také stravování interním i externím strážníkům. Veškeré náklady a výnosy související se stravováním externích strážníků jsou jinou činností organizace. ŠJJ však v rozporu s § 63 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb. nesledovala tyto náklady a výnosy odděleně v celém jejich rozsahu, čímž ovlivnila správnost vyčíslení hospodářského výsledku za jinou i hlavní činnost.

2.4 ZDC

2.4.1 Vnitřní kontrolní a účetní systém

Účetní systém ZDC není dlouhodobě v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. Z důvodu ztráty účetnictví za rok 2005 proběhla v roce 2006 rekonstrukce účetnictví, a to i na základě využití poradenství auditorské firmy, které bylo poskytováno až do roku 2008 a za které bylo v období let 2006 až 2008 vyplaceno celkem 1 001 981 Kč.

Vedením účetnictví ZDC byl od roku 2006 pověřen externí zpracovatel.

Přístup ZDC k rekonstrukci účetnictví vyplývá mimo jiné i ze skutečnosti, že na základě doporučení auditorské firmy o možných postupech při rekonstrukci účetnictví v návaznosti na výsledky inventarizace byl bez posouzení nutných souvisejících skutečností v účetní jednotce a bez provedení inventarizace vyhotoven účetní doklad, který byl následně předán externímu zpracovateli k zaúčtování bez toho, že by ZDC alespoň verifikovalo navrhované opravy v účetnictví. Tento účetní doklad ze dne 5. prosince 2006 neměl v rozporu s § 11 zákona č. 563/1991 Sb. povinné náležitosti. Chyběl popis obsahu účetního případu a podpis osoby odpovědné za účetní případ. Doklad byl opatřen pouze podpisovým záznamem externího zpracovatele účetnictví jako osoby odpovědné za zaúčtování.

Veřejnosprávní kontrola MŠMT provedená v roce 2006 byla zaměřena na kontrolu hospodaření ZDC v roce 2005 a konstatovala vážné nedostatky v oblasti vnitřního kontrolního a účetního systému a porušování zákona č. 563/1991 Sb.

Pro rok 2007 byla smlouva o vedení účetnictví s externím zpracovatelem písemně uzavřena až od května 2007; pro období leden až duben 2007 nebyla smlouva uzavřena písemně. Celkově bylo za rok 2007 za tyto smluvní výkony zapláceno 240 000 Kč.

Také zpracování mezd a personální agendy bylo v roce 2007 zajišťováno externě na základě mandátní smlouvy. Celkově bylo za rok 2007 za tyto smluvní výkony zapláceno 177 000 Kč.

V oblasti odpisování byl účetní systém nastaven v rozporu s § 28 zákona č. 563/1991 Sb., neboť majetek ZDC nebyl po celé účetní období 2007 odpisován v souladu s účetními metodami, a nebyl tak ani vytvářen fond reprodukce majetku. V důsledku této skutečnosti není účetnictví ZDC za rok 2007 úplné.

2.4.2 Majetek a přechodné účty pasivní

ZDC v roce 2007 nepostupovalo v souladu s § 8 zákona č. 563/1991 Sb., neboť v rozporu s § 25 zákona č. 563/1991 Sb. zvýšilo v roce 2007 pořizovací cenu budovy v areálu Permon, a to i přes tu skutečnost, že se kolaudační rozhodnutí týkalo rekonstrukce domu v katastrálním území Smíchov. Navíc takto zaúčtovaný přírůstek majetku v celkové pořizovací ceně 17 530,44 tis. Kč nedokázalo ZDC z hlediska obsahu účetního případu identifikovat.

V knihách analytických účtů vedlo ZDC pouze karty majetku pro stavby, pozemky a pro drobný hmotný majetek pořízený v roce 2007. Další hmotný majetek neevidovalo. Tyto skutečnosti nepřispívají k možnosti řádného provedení inventarizace majetku.

ZDC nedoložilo účetní doklad prokazující oprávněnost zaúčtování částky 155,15 tis. Kč na dohadné účty pasivní. ZDC tak v rozporu s § 31 zákona č. 563/1991 Sb. nebylo ani za rok 2007 schopno prokázat všechny zaúčtované částky účetními doklady.

2.4.3 Inventarizace majetku a závazků

V rozporu s ustanovením § 29 zákona č. 563/1991 Sb. neprokázalo ZDC provedení inventarizace majetku a závazků od roku 2003. Ani od roku 2006, kdy v důsledku ztráty účetnictví bylo přistoupeno k jeho rekonstrukci, nebylo provedení inventarizace prokázáno.

2.4.4 Náklady a výnosy

Neodpisováním majetku a neúčtováním o odpisech majetku byla v účetnictví ZDC v roce 2007 nadhodnocena výše vykazovaného hospodářského výsledku, což následně ovlivnilo jeho rozdělení do finančních a peněžních fondů, a zároveň byla podhodnocena tvorba fondu reprodukce majetku.

Prostředky použité z fondu reprodukce majetku ve výši 632,62 tis. Kč na opravy chodníků nezaúčtovalo ZDC v souladu s § 58 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb. do výnosů roku 2007. Uvedeným postupem podhodnotilo vykázaný hospodářský výsledek.

ZDC nedoložilo účetní doklad prokazující oprávněnost zaúčtování částky 52,11 tis. Kč do výnosů organizace. ZDC tak v rozporu s § 31 zákona č. 563/1991 Sb. nebylo ani za rok 2007 schopno prokázat všechny zaúčtované částky účetními doklady.

III. Shrnutí

MŠMT jako zřizovatel kontrolovaných PO neposuzovalo a neschvalovalo odpisové plány řízených PO při stanovování výše příspěvku na provoz. V důsledku této skutečnosti nebyl např. u ZDC odpisový plán zpracován a organizace v rozporu s § 28 zákona č. 563/1991 Sb. majetek neodpisovala.

MŠMT neprovedlo v roce 2007 veřejnosprávní kontroly u všech kontrolovaných příspěvkových organizací i přesto, že veřejnosprávní kontrola měla u jednotlivých organizací nahrazovat funkčně nezávislý útvar interního auditu a že v roce 2006 podalo v souvislosti s provedením veřejnosprávní kontroly u ZDC trestní oznámení.

MŠMT v období let 2001 až 2008 nežádalo o vyúčtování, příp. vrácení, peněžních prostředků ve výši 19 900 tis. Kč poskytnutých NIDM v roce 2000 do doby, než budou k dispozici prostředky z Evropské unie.

U jednotlivých PO byly zjištěny nedostatky:

- ve vnitřním kontrolním a účetním systému, který u KJD a ZDC nebyl zcela v souladu s příslušnými právními předpisy. Tato skutečnost způsobila u KJD generování systémových chyb v účetnictví a u ZDC dlouhodobě přetrvávající nedostatky, které nebyly k datu ukončení kontroly odstraněny; navíc ZDC ani v roce 2007 neprokázalo všechny účetní zápisy účetními doklady;**

- v hospodaření s majetkem a závazky. Nedostatky se projevovaly u KJD neúčtováním odpisů u části používaného majetku, nesprávným oceňováním majetku a neúplným účtováním a vykazováním aktiv v celkové výši 650,80 tis. Kč a u neoceněného majetku v rozsahu 299 502 m² pozemků; u NIDM nedodržováním zákona č. 219/2000 Sb. při uzavírání smluv o pronájmu majetku a při úplatných převodech majetku a neúčtováním a nevykazováním aktiv v celkové výši 941,67 tis. Kč a u neoceněného majetku v rozsahu 9 466 m²; u ZDC neúčtováním odpisů u veškerého používaného majetku;
- ve fondovém hospodaření, kdy docházelo k nesprávnému účtování čerpání či tvorbě fondů jako zdrojů financování příslušných aktiv, příp. neúčtování o tvorbě fondu reprodukce majetku v souvislosti s neúčtováním o odpisech, a tím k nesprávnému vykazování zůstatků těchto zdrojů v účetní závěrce;
- ve vykazování nákladů a výnosů s vlivem na výši hospodářského výsledku organizací, kdy u ŠJJ bylo nesprávné vykazování nákladů hlavní a jiné činnosti; u KJD neúčtování o všech účetních případech, zejména souvisejících s pronájmem nemovitostí v roce 2007, a tím významné ovlivnění vykázaného hospodářského výsledku; u ZDC neúčtování o odpisech majetku v celém rozsahu jeho používání, a tím ovlivnění vykázaného hospodářského výsledku; u NIDM účtování některých skutečností souvisejících s převodem majetku do jiného účetního období, což ovlivnilo vykázaný hospodářský výsledek;
- v provádění inventarizace k 31. prosinci 2007. Nedostatky u všech kontrolovaných PO spočívaly především v neúplnosti a nesprávnosti provedené inventarizace.

V důsledku neprovedení inventarizace k 31. prosinci 2007 v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. je u všech kontrolovaných PO účetnictví za rok 2007 neprůkazné.

U ZDC je účetnictví neprůkazné od doby jeho vzniku v roce 2003.

Porušení rozpočtové kázně ve výši 37 622,48 Kč bylo zjištěno u NIDM při čerpání dotace ISPROFIN, neboť NIDM neprokázal, jak byly tyto peněžní prostředky použity.